

Programma 06 Cultuur en samenleving

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Met het programma Cultuur en Samenleving willen we de Brabantse samenleving laten groeien en bloeien. We versterken de Brabantse samenleving samen met de mensen, organisaties en instellingen die zich richten op Cultuur (06.01), Erfgoed (06.02), Sociale veerkracht (06.03) en Sport (06.04). We stimuleren en versterken met dit programma de saamhorigheid, gezondheid, creativiteit, het welzijn en welbevinden en de gedeelde trots en identiteit van alle Brabanders. Vanuit de Cultuuragenda van Brabant voor 2020, nader uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020, Beleidskader Erfgoed 2016 – 2020, Uitvoeringsagenda Versterking Sociale Veerkracht 2017-2020 en De sportagenda Brabant Beweegt 2016-2019 wordt een bijdrage geleverd aan de hierboven genoemde doelstelling.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten					
06.01 Cultuur	21.895	23.232	33.908	34.531	-623
06.02 Erfgoed	17.116	22.593	23.228	22.702	526
06.03 Sociale veerkracht	3.642	5.729	5.479	5.473	6
06.04 Sport	4.528	5.323	5.409	5.111	299
06.1 Toegerekende organisatiekosten	4.680	4.353	4.205	4.783	-578
Totaal Lasten	51.861	61.231	72.230	72.601	-371
Baten					
06.01 Cultuur	267	48	80	70	10
06.02 Erfgoed	765	604	929	763	166
06.03 Sociale veerkracht	119	96	96	32	64
06.04 Sport	1	0	0	0	0
06.1 Overige programmabaten	0	0	0	0	0
Totaal Baten	1.152	748	1.105	866	239
Resultaat	-50.709	-60.483	-71.125	-71.735	610

Toelichting

Op basis van besluit bij Perspectiefnota 2018 is € 9 mln aanvullend beschikbaar gesteld voor Brabant C en is t.b.v. de subsidiebeschikking aan Brabant C de begroting 2018 voor dit bedrag opgehoogd. Het verschil tussen de gerealiseerde lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting (€ 0,9 mln) is met name het gevolg van lagere lasten dan geraamd bij Programma Erfgoed (€ 0,55 mln) en een lagere subsidievaststelling bij Programma Sport (€ 0,35 mln). De lagere baten (€ 0,2 mln) betreft vooral een lagere uitgaven en als gevolg daarvan lagere bijdrage uit transitorische post voor Europees programma Demi More (€ 0,17 mln).

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de werkelijk gerealiseerde uren hoger uit dan geraamd.

Cultuur en samenleving op hoofdlijnen

Algemeen beeld van het programma

In 2018 is voor alle programma's van Cultuur en Samenleving een evaluatie uitgevoerd. De algemene conclusie: we staan er goed voor, er is veel steun voor de uitvoeringsprogramma's en we liggen goed op koers met de uitvoering.

Cultuur

Deze bestuursperiode is een impuls gegeven aan cultuureducatie en is het aantal deelnemende gemeenten aan het cultuureducatieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit bijna verdubbeld. Ook zijn in deze bestuursperiode door de meerjarige toekenningen meer Rijksmiddelen in Brabant geland. Door inzet van de impuls gelden is een duurzame versterking en verbinding van de cultuursector met andere sectoren gestimuleerd. Brabant C heeft zich

de afgelopen jaren doorontwikkeld tot een onderscheidend instrument waarmee deze bestuursperiode 78 (inter)nationaal toonaangevende projecten zijn gerealiseerd.

Erfgoed

Het erfgoedbeleid is nog steeds actueel, sluit aan op provinciale en landelijke ontwikkelingen en de verhaallijnen zijn binnen en buiten de provincie een inspiratiebron. De manier waarop erfgoed samen met partners creatief wordt verbeeld (de Sprong, de Mars, Goud van Brabant, 75 levens veranderende verhalen van Brabant Remembers, etc.) wordt positief ontvangen en zo ook de manier waarop we innovatief omgaan met erfgoed (koppeling aan jongeren, verduurzaming, marketing/toerisme). De toekomst vraagt om een versterking van de koppeling van erfgoed met gebiedsontwikkeling en maatschappelijke opgaven en om vermaatschappelijking van erfgoed.

Sociale Veerkracht

Deze bestuursperiode is ingezet op een responsieve aanpak om maatschappelijke initiatieven op eigen kracht verder te brengen. Inmiddels zijn meer dan 150 initiatieven ondersteund. Voor deze aanpak is met de community Stèrk Brabant instrumentarium ontwikkeld, waaronder tools voor impactmonitoring. Ook is gestart met de pilot Brabants Outcomes Fund, waarmee doorgroeikapitaal voor sociale ondernemers beschikbaar wordt gesteld.

Sport

Met de inzet van BrabantSport is het gelukt om meer (private) partners aan de sport in Brabant te verbinden. Ook zijn aansprekende sportevenementen ondersteund met nu al een grotere economische spin-off dan was voorzien voor eind 2019. De doelstelling voor uniek sporten (50.000 mensen met beperking in beweging gebracht) wordt naar verwachting na 2019 gerealiseerd.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit het programma worden de onderstaande verbonden partijen ingezet:

- NV Monumenten Fonds Brabant
- Stichting Beheer Museumkwartier
- Stichting Brabant C Fonds
- Stichting Monumentenfonds Brabant

In de paragraaf verbonden partijen en in de bijlagenbundel –bijlage 3a van de Jaarstukken is nadere informatie opgenomen, o.a. op welke wijze deze verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen van het programma Cultuur en Samenleving.

06.01 Cultuur

Inleiding

Brabant wil een bruisende provincie zijn en blijven, met een levendige cultuur die jong en oud van binnen en buiten Brabant boeit en bindt. We bevorderen een aantrekkelijk cultureel klimaat, met een krachtige culturele infrastructuur en een aanbod waarmee we (inter-)nationaal uitblinken. Met onze Cultuuragenda willen wij samen met belanghebbenden in Brabant een robuust cultuursysteem realiseren met:

- een brede basis. Van daaruit komt cultuur dicht bij de Brabanders en biedt het hen volop mogelijkheden om kennis te maken met cultuur en zich te ontwikkelen;
- verbindingen tussen cultuur en haar omgeving. Denk bijvoorbeeld aan inzet van cultuur en creativiteit ten behoeve van andere maatschappelijke opgaven;
- een toonaangevende top die zorgt dat cultuur bijdraagt aan de ambitie om een innovatieve topregio te zijn.

De ambities uit de Cultuuragenda zijn verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het bevorderen een aantrekkelijk cultureel klimaat, met een krachtige culturele infrastructuur en een aanbod waarmee we (inter-)nationaal uitblinken

Eind 2018 is de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020 “Werk in uitvoering” uitgevoerd. De conclusie van de evaluatie is dat Brabant goed op koers ligt met de uitvoering van het cultuurbeleid. Zo zijn met de inzet op cultuureducatie veel meer scholen bereikt: waar voorheen scholen in 27 gemeenten deelnamen, nemen nu scholen in 47 gemeenten deel! Ook zijn in deze bestuursperiode meer succesvolle Brabantse aanvragen in de verschillende rijkswonden gehonoreerd zowel bij de BIS (landelijke basisinfrastructuur) als bij de fondsen, waardoor meer middelen in Brabant zijn geland dan in de vorige periode (2013-2016). Tot slot heeft Brabant C zich de afgelopen jaren doorontwikkeld tot een onderscheidend instrument waarmee deze bestuursperiode 78 (inter)nationaal toonaangevende projecten zijn gerealiseerd. Bij de evaluatie is een totaaloverzicht van alle tussenresultaten gepresenteerd (zie bijlage Statenmededeling evaluatie).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Provinciale culturele infrastructuur

In 2018 is op basis van het uitvoeringsprogramma Cultuur verder tot uitvoering gebracht:

Cultuureducatie vormt de basis voor een goed opgeleide bevolking die zich staande kan houden in de 21e eeuwse samenleving. Daarom is ook in 2018 verder ingezet op de versterking hiervan. Zo zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van een pilot met PABO's die in 2019 wordt uitgevoerd en zijn het afgelopen jaar weer 2 gemeenten aangesloten bij het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, waarmee het totaal nu op 47 deelnemende gemeenten komt.

Ook is in 2018 voor het eerst een regeling talentenhub opengesteld waarmee we talentontwikkeling in Brabant stimuleren. Hiermee zijn in 2018 6 talentenhubs ondersteund: visuele kunsten, beeldende kunst, muziek, theater/dans/circus, film/AV en letteren. Deze ondersteuning zetten we door in 2019.

In deze bestuursperiode is met de omslag naar meerjarige toekenningen een basis gelegd voor een solide culturele infrastructuur. Wij ondersteunen nu 60 culturele instellingen (waarvan 19 amateurinstellingen) meerjarig in de periode 2017-2020.

In 2018 zijn bkcc en Kunstbalie gefuseerd tot Kunstloc Brabant. Hiermee een logische koppeling tussen (de ondersteuning van) amateurkunst en professionele kunsten gerealiseerd. Ook dit zorgt voor een verdere versteviging van onze culturele infrastructuur.

Verder hebben we in 2018, naast de ondersteuning van philharmonie zuidnederland, een arrangeur aangesteld om in 2018 en 2019 de symfonische muziekvoorziening te verbreden en te vernieuwen. Eind 2018 zijn de eerste resultaten hiervan gepresenteerd (<http://publicaties.brabant.nl/arrangeur/>)

In 2018 heeft de provincie samen met Brabantstad het regioprofiel Cultuur ‘Brabantstad maakt het’ opgesteld en aangeleverd aan de minister van OCW ter voorbereiding op de nieuwe kunstplanperiode 2021-2024. In het regioprofiel zijn thema's benoemd zoals talentontwikkeling, internationalisering, publieksbereik, cultuureducatie, harmonisatie van regelingen en onderzoek, waar de komende periode in samenwerking met gemeenten (Brabantstad en overigen) en partners uit het cultuurveld op wordt ingezet.

Op basis van de in 2018 uitgevoerde evaluatie zijn bij de PPN 2018 aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor Brabant C. Met Brabant C ondersteunen we (internationaal) toonaangevende projecten. Hiermee kan Brabant C zich in 2019 en verder doorontwikkelen en als partner verbonden blijven aan (inter)nationaal toonaangevende projecten.

Door Brabant DC is verder gewerkt aan het verbinden van creativiteit aan maatschappelijke opgaven en is dit jaar gestart met de voorbereidingen van het Creativity World Forum (CWF) dat in 2019 in Brabant plaatsvindt.

De impulsgeldenregeling is onverminderd populair. Afgelopen jaar zijn 33 projecten ondersteund, 18 kennisvouchers t.b.v. coaching op gebied van cultureel ondernemerschap verstrekt, 38 crowdfundingtrajecten gestart en is bijgedragen aan 5 gemeentelijke makersregelingen.

In 2018 zijn we een beweging gestart in een breed netwerk om de ontplooiing van creativiteit bij kinderen, maar ook bij Brabanders in verdere levensfasen te stimuleren. Tijdens de Dutch Design Week 2018 is hiertoe door een brede vertegenwoordiging van 50 personen uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid de Wet op behoud van Creativiteit ondertekend.

Tot slot is in 2018 voor de eerste keer de cultuurmonitor Waarde van Cultuur uitgebracht. De monitor geeft een goed inzicht in het cultureel, sociaal en economisch kapitaal van de culturele sector in Brabant.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016 – 2020 ‘Werk in uitvoering	aantal	100% (ca 2.500)
	Het versterken van een culturele basisinfrastructuur (amateurs en professionals) en cultureel aanbod voor kunst	Gerealiseerd. Er worden 60 instellingen ondersteund waarvan 41 professionele en 19 amateurinstellingen
	Indicator: Cult. instellingen die regionaal van belang zijn meerj. ondersteund). Streefwaarde: 56	
	Het stimuleren van talentontwikkeling op het gebied van kunst door het bieden van ondersteuning zodat talenten na de kunstvakopleiding een positie verwerven in het Brabantse professionele veld	Nog niet bekend. Begin 2018 is de regeling geopend. Talenten zullen worden ondersteund in zogenaamde Talentenhubs. Voor vijf disciplines (visuele kunsten, beeldende kunst, muziek, theater/dans/circus, en letteren) zijn plannen ontwikkeld en zijn de aanvragen gehonoreerd. Één discipline, AV/film, heeft nog geen aanvraag gedaan in 2018. Doordat de Talentenhubs in de loop van 2018 zijn gestart, sommige zelfs in de tweede helft van 2018 is er nog geen exact aantal talenten te noemen die door talenthubs worden begeleid.
	Indicator: Aantal talenten ondersteund via Talenthub Streefwaarde 25	
	Uitvoeren programma taal en media ter bevordering van de geletterdheid van de Brabantse Beroepsbevolking	Gerealiseerd. Het programma is in uitvoering. Daarnaast is in 2018 een nieuwe meting uitgevoerd. Hieruit blijkt dat in 2018 een percentage van 9% van de Brabantse beroepsbevolking laaggeletterd is.
	Indicator: % laaggeletterd in Brabantse Beroepsbevolking. Streefwaarde: <10,3 % in 2019	
	Bijdragen aan symfonische muziekvoorziening in Brabant streefwaarde 1 orkest	Gerealiseerd.
	Uitwerking investering in symfonische muziekvoorziening streefwaarde 1	Gerealiseerd. De arrangeur is aangesteld om in de jaren 2018 en 2019 de klassieke en hedendaagse symfonische muziekvoorziening in Brabant te vernieuwen en verbreden. Eind 2018 zijn hiervan de eerste resultaten gepresenteerd.
	Participatie in DC Network om internationale verbindingen te leggen tussen cultuur en andere provinciale opgaven door middel van organisatie bijeenkomsten en versterking netwerken Streefwaarde 5 netwerkbijskomsten	Gerealiseerd. Via diverse acties werken we aan het verbreden en versterken van het netwerk BrabantDC (o.a. ontwikkeling online platform, nieuwsbrieven etc). Dit jaar zijn 5 netwerkbijeenkomsten georganiseerd waaronder bijeenkomsten over Brabantse Betekeniseconomie, BrabantDC's Social Impact Day, een bijeenkomst tijdens de CWF2018 in Antwerpen en een netwerkbijeenkomst tijdens de Dutch Design Week.
		Dit jaar zijn ook de voorbereidingen begonnen voor het Creativity World Forum (CWF) dat in oktober 2019 in Brabant plaatsvindt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	21.895	23.232	33.908	34.531	-623
Baten	267	48	80	70	10
Resultaat	-21.628	-23.184	-33.828	-34.461	633

Toelichting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
Aanvullende subsidies regeling hedendaagse kunsten	-718
Lagere subsidievaststelling bkcc en Kunstbalie	120
Overig	-25
Totaal afwijking lasten	-623

Aanvullende subsidies regeling hedendaagse kunsten

Eind 2018 is een drietal subsidies verstrekt voor activiteiten 2019/2020. Aangezien het projectsubsidies betrof zijn de lasten in 2018 genomen. De uitgaven waren echter voorzien in 2019 en 2020. Daarmee zijn voor die jaren via begrotingswijziging de ramingen neerwaarts bijgesteld.

Lagere subsidievaststelling bkcc en Kunstbalie

De exploitatiesubsidies 2017 voor de uitvoeringsorganisaties Brabants kenniscentrum kunst en cultuur (bkcc) en Kunstbalie zijn op basis van de jaarverslagen lager vastgesteld en daarmee een correctie op de eerder genomen lasten voor € 120.000.

Overig

Saldo diverse kleinere onder/overschrijdingen.

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
Overig	-10
Totaal afwijking baten	-10

06.02 Erfgoed

Inleiding

De geschiedenis van Brabant doorgeven aan toekomstige generaties. Dát is onze ambitie. Daarom blijven we ons richten op duurzaam behoud van erfgoed door herbestemming of restauratie, op de bescherming van collecties, op de beleving van ons cultureel erfgoed en op de verhalen van Brabant. Dit doen we door middel van:

- de (verbeeldings)kracht van erfgoed/ erfgoed in vier verhalen van Brabant (Bevochten Brabant, Religieus Brabant, Innovatief Brabant en Bestuurlijk Brabant). De verbeeldingskracht heeft meerwaarde voor opgaves als (vrijetijds)economie, natuur, ruimte en leefbaarheid
- beweging stimuleren: we benutten de beweging in de samenleving. We investeren in die initiatieven die van cruciaal belang zijn voor deze verhalen.
- basis op orde: de basis functioneert met kracht, kwaliteit, professionaliteit voor een groter publiek en meer in samenhang.
- Erfgoedfabriek: De Erfgoedfabriek is een ontwikkelprogramma waarmee we een maatschappelijke bijdrage leveren om beeldbepalende erfgoedcomplexen die belangrijk zijn voor de vier verhalen van Brabant, waarvoor de markt geen oplossing heeft, te herontwikkelen en te voorzien van een nieuwe functie c.q. gebruik.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Duurzaam behoud van erfgoed door herbestemming, (gebieds)ontwikkeling of restauratie, de bescherming van collecties, de beleving van ons cultureel erfgoed en de verhalen van Brabant

Het programma ligt goed op koers. Eind 2018 is de tussenevaluatie Beleidskader Erfgoed 2016-2020, de (verbeeldings)kracht van erfgoed uitgevoerd. Het accent in deze tussenevaluatie lag op het leren voor de toekomst en op de samenhang van beleid met de veranderingen in de omgeving. Uit het onderzoek komt de conclusie naar voren dat het erfgoedbeleid goed aansluit op de provinciale en landelijke ontwikkelingen. Daarnaast zijn er kansen benoemd om nog meer te bereiken binnen het huidig beleidskader: de toekomst vraagt om een versterking van de koppeling van (verbeeldings)kracht van erfgoed aan gebiedsontwikkeling en maatschappelijke opgaven en het nog meer betrekken van de samenleving bij de uitvoering van het erfgoedbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vier verhaallijnen: bevochten, religieus, bestuurlijk en innovatief Brabant

Algemeen

2018 was het Europees jaar van Cultureel Erfgoed. In dit kader hebben wij samen met enkele andere Nederlandse provincies de Future Summit in Berlijn (erfgoed en jongeren) geïnitieerd. Tevens was juni de maand van de Zuiderwaterlinie met De Sprong als belangrijk event. In september heeft het event De Mars (zie verhaallijn bevochten) plaatsgevonden. Ook het TV-programma Goud van Brabant is een succes. Met dit programma brengen we mensen met elkaar in gesprek over het heden, het verleden en de toekomst. Tot slot is ook ingezet op het thema verduurzaming: in 2018 zijn middelen beschikbaar gesteld aan Monumentenwacht waarmee via 'keukentafelgesprekken' verduurzaming bij monumenteigenaren (extra) bespreekbaar wordt gemaakt.

De vier verhaallijnen van Brabant

Bevochten

In 2018 is er veel inzet gepleegd op deze verhaallijn:

- Zuiderwaterlinie: in het kader van het Europees jaar van erfgoed is veel aandacht geweest voor de Zuiderwaterlinie: tijdens het event De Sprong zijn tientallen parachutisten boven de 5 stellingen uit laagvliegende defensievliegtuigen gesprongen. Om alle schakels langs de linie symbolisch met elkaar te verbinden, liep gedeputeerde Henri Swinkels dit jaar in steeds wisselend gezelschap het wandelpad langs de Zuiderwaterlinie en zijn hiermee inspirerende en soms verborgen verhalen opgehaald. In het najaar is dit gevolgd door De Mars: startend aan de uiteinden van de linie, in Bergen op Zoom en Grave, liepen muziekverenigingen een week lang dagelijks in estafette muziek makend langs de linie. Tot slot hebben de 25 partners van de linie eind 2018 een samenwerkingsovereenkomst getekend met als doel de Zuiderwaterlinie nationaal en internationaal op de kaart te zetten. Alle inzet werpt nu al zijn vruchten af: het wandelpad langs de linie is genomineerd voor Wandelroute van het jaar 2019.
- Brabant Remembers/Crossroads : in 2018 zijn de voorbereidingen voltooid voor de herdenking van 75 jaar bevrijding. In 2019 vertellen we op een creatieve en indringende manier op 75 locaties in Brabant 75 persoonlijke levensveranderende oorlogsverhalen. Ook zijn investeringsbesluiten genomen voor de doorontwikkeling van oorlogsmusea in Brabant.
- Nominatiedossier werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie: in 2018 is het nominatiedossier vastgesteld in provincies Noord-Brabant, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland én in de ministerraad. Begin 2019 is het dossier aangeboden aan de Unesco.

Religieus

In 2018 is een verkenning uitgevoerd voor een kloosternetwerk rond het verhaal van het kloosterleven. Eind november is een inspiratiedag georganiseerd, waarbij betrokken partijen bijeen kwamen en de intentie is uitgesproken voor verdere samenwerking naar 2021 het jaar van het Brabants kloosterleven.

Verder is in november 2018 de intentieovereenkomst voor het landelijk programma Toekomst Religieus Erfgoed ondertekend, op basis waarvan Rijk, provincies, gemeenten, kerkgenootschappen en andere partners zich in 2019-2021 gaan inzetten voor de ontwikkeling van een duurzaam toekomstperspectief voor religieus erfgoed, in het bijzonder door het opstellen van gemeentelijke kerkenvisies. Tot slot is ook de tentoonstelling Bagger! in Oss, over Romeinse tempels langs de Maas, mede mogelijk gemaakt.

Innovatief en Bestuurlijk

In samenwerking met studenten van het NHTV (nu BUAS) zijn we aan de gang gegaan met de conceptontwikkeling van industrieel erfgoed. In januari 2019 zijn hiervan de resultaten gepresenteerd. Voor de verhaallijn Bestuurlijk is in 2018 een kapstok opgeleverd (must-need-nice).

Beweging stimuleren

In 2018 is het Erfgoedlab opgericht. Dit is een platform voor herbestemmingsvraagstukken dat aanhaakt op initiatieven met betrekking tot monumenten die een extra impuls kunnen gebruiken. Eigenaren en initiatiefnemers van monumenten die voor een herbestemmingsopgave staan, maar er vanwege de complexiteit niet uitkomen, kunnen een beroep doen op het lab. Hiertoe is ter ondersteuning een voucherregeling opgesteld. De vouchers kunnen ook worden ingezet voor de verkenning van verduurzaming van monumenten.

Basis op orde

In 2018 is verder gewerkt aan 'de Basis op orde'. Zo is sinds april 2018 de website brabantserfgoed.nl actief en zijn meer dan 1 miljoen collectiestukken opgenomen in de digitale database BrabantCloud.

Erfgoedfabriek

In 2018 zijn 8 projecten van de Erfgoedfabriek afgerond of in een volgende herontwikkeling en herbestemmingsfase gebracht. Daarnaast zijn er ook nieuwe initiatieven voor de herontwikkeling van beeldbepalende erfgoedcomplexen binnengekomen. De herontwikkeling en ook doorontwikkeling van monumentaal erfgoed blijft een actueel thema. Via de jongerenlijn GRUTS zijn projecten opgestart en gerealiseerd, zoals de film Trots op Erfgoed, die een impressie geeft van de nieuwe toekomst van herbestemde erfgoedlocaties in Brabant. 2018 is afgesloten met een congres waarbij de resultaten van 7 jaar Erfgoedfabriek zijn gepresenteerd en een beeld is geschetst van de toekomstige opgave.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
Beleidskader erfgoed 2016-2020 “De (Verbeeldingskracht) van erfgoed”	aantal	100% (ca 2.500)
	De totstandkoming van uitgeschreven verhalen die leiden tot inspiratie/verbeelding en focus binnen de vier verhalen van Brabant	Gerealiseerd, de verhaallijnen Religieus, Bevochten en Innovatief zijn uitgewerkt. Voor Bestuurlijk Brabant is inmiddels een kapstok ontwikkeld om te komen tot onderscheid in must-need-nice. Zie verder de Statenmededeling voortgang verhaallijnen.
	Streefwaarde: 3 verhalen en 1 uitwerking	
	Het faciliteren van Erfgoedcomplexen zodat beeldbepalende erfgoedcomplexen, waarvoor de markt geen oplossing heeft, kunnen worden herontwikkeld en voorzien van een nieuwe functie c.q. gebruik.	In 2018 is uitvoering gegeven aan de ontwikkelprojecten waarover in 2017 is besloten, zoals Religieus centrum Oudenbosch, Drie-eenheid in Velp, fort Sabina bij Willemstad en ook Marienhage in Eindhoven. Verder is voor een aantal ontwikkelprojecten onze participatie veranderd c.q. beëindigd door de verkoop van KVL te Oisterwijk, Mariadal in Roosendaal en de kapel van Moederhuis te Dongen
	Indicator: Investeringsvoorstellen door GS ingestemd.	
	Streefwaarde: geen, afspraken gemaakt over informeren Staten over voortgang.	(zie ook Voortgangsrapportage Erfgoed, Statenmededeling april 2018 en Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf bij Begroting 2019).
	Initiatieven in beweging gebracht/tot haalbare initiatieven geleid voor programma erfgoedcomplexen. Initiatieven om complexen te herbestemmen die in het kader van programma Erfgoedcomplexen zijn gefaciliteerd om te komen tot een haalbare businesscase.	In 2018 zijn 8 initiatieven voor de herontwikkeling van erfgoedcomplexen verder gebracht. Deze variëren van advies (landgoed Schijf te Rucphen, Kentalis in St Michelgestel), verdieping van planstudies/verkenningen naar de haalbaarheid van een herontwikkeling (Abdij van Berne, fort Isabella te Vugt, landgoed Bieduinen), overeenkomsten om gezamenlijk de planontwikkeling op te pakken (Klooster St Jozephsherg te Megen) tot investeringsbeslissingen (klooster Bovendonk te Hoeven, Oud Herlaer in St Michelsgestel).
	Streefwaarde: geen, afspraken gemaakt over informeren Staten over voortgang.	(zie ook Voortgangsrapportage Erfgoed, Statenmededeling april 2018 en Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf bij Begroting 2019).
	Samenwerking in beheer en toegankelijk maken van collecties voor het publiek.	Gerealiseerd. De streekmusea in de Baronie hebben een streeknetwerk gevormd en werken aan het vertellen van een gezamenlijk verhaal op verschillende locaties en willen de collecties daarop afstemmen. Tevens is in samenwerking met Erfgoed Brabant de website www.BrabantsErfgoed.nl ontwikkeld die de basis is voor een brede samenwerking tussen instellingen.
	Streefwaarde 1 initiatief om tot samenwerking te komen.	
	Groter aantal collecties zijn aangesloten op de Brabant Cloud en Brabant Cloud wordt meer gebruikt door ondernemers en instellingen Streefwaarde: aantal collectiestukken 1.000.000	Gerealiseerd. Op dit moment bevat de Brabant Cloud meer dan 1 miljoen collectiestukken. Langzaam maar zeker groeit het aantal instellingen dat hun collecties toont via de Cloud (60 instellingen).
	Meer nieuwe publieksgroepen in musea in Brabant Streefwaarde 50.000 jongeren in musea.	Gerealiseerd. In 2018 is naast museumschatjes voor het primair onderwijs (50.000 Leerlingen aangemeld), ook gestart met Museumschatjes voor 10.000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs. Daarmee zijn in totaal 60.000 leerlingen aangemeld.
	Samenhangend pakket aan instrumenten op het gebied van kennis en onderwijs via de Erfgoed Academie Brabant	Gerealiseerd. Erfgoed Academie Brabant levert meer maatwerk in cursusaanbod, door met colleges en ontmoetingen aan te sluiten op de thema's binnen de 4 verhalen van Brabant en met opleidingen meer jongeren te bereiken.
	Percentage rijksmonumenten (excl. de monumentcategorie met	In 2017 is de nulmeting uitgevoerd en per 1 februari 2018 afgerond. Er is in 2018 geen update uitgevoerd. In 2019 wordt voor 25% van de

oorspronkelijke functie woonhuis) monumenten een update uitgevoerd. De meting in 2017/2018 leverde de weergegeven naar de staat van het casco, categorie “matig” en “slecht”. volgende gegevens:
(BRON: databank
Monumentenmonitor (verplichte indicator IPO)

471 objecten zijn als matig beoordeeld (11,5%)

297 objecten zijn als slecht beoordeeld (7,2%)

Totaal 18,7%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	17.116	22.593	23.228	22.702	526
Baten	765	604	929	763	166
Resultaat	-16.351	-21.989	-22.300	-21.939	-360

Toelichting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Uitgaven t.b.v. Europees programma Demi more 168

Erfgoedfabriek 100

Diverse kleinere onderschrijvingen 258

Totaal afwijking lasten 526

Uitgaven t.b.v. Europees programma Demi more

Deels lagere uitgaven op deze post en deels vinden uitgaven in 2019 plaats.

Erfgoedfabriek

Onderbesteding ten aanzien van onderdeel beweging stimuleren.

Diverse kleinere onderschrijvingen waarvan de grootste: minderuitgaven t.b.v. cultuurhistorische waardekaarten (€ 60.000), regeling archeologisch onderzoek (€ 56.000) en beheerslasten gebouw NBM (€ 56.000)

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Bijdrage Europees programma Demi more -168

Overig 2

Totaal afwijking baten -166

De lagere uitgaven dan geraamd voor Europees programma Demi More leiden tot een lagere bijdrage uit de transitorische post.

06.03 Sociale Veerkracht

Inleiding

Met het programma Versterken Sociale Veerkracht (VSV) helpt de provincie initiatieven van burgers, sociaal ondernemers, verenigingen, coöperaties of organisaties om hun bijdrage aan een goede kwaliteit van leven in Brabant en aan een duurzame, inclusieve samenleving nu en in de toekomst te vergroten en bestendigen. En al doende leren we, in de praktijk, wat deze initiatieven verder helpt, hoe we deze initiatieven het beste kunnen ondersteunen en op welke manier we de aanwezige veerkracht kunnen benutten voor het realiseren van andere provinciale opgaven.

Binnen het programma VSV zoeken we daarom naar initiatieven van Brabanders die zich inzetten voor dit doel, die gedreven zijn en goed weten hoe ze iets willen verbeteren voor zichzelf én voor anderen. Initiatieven die er toe doen, zo hebben we inmiddels geleerd, hebben een helder doel, binding met en inzicht in de lokale praktijk, tonen eigenaarschap, uitvoeringskracht en beschikken over veel energie. Door aan te sluiten bij deze initiatieven maken we samen impact voor Brabant.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het versterken de sociale veerkracht in Brabant

Eind 2018 is de beleidsevaluatie van het programma Sociale Veerkracht uitgevoerd. Uit dit evaluatieonderzoek wordt duidelijk dat de gekozen werkwijze van de ontwerpende aanpak goed aansluit op de opgave, het programma efficiënt wordt uitgevoerd en positief wordt gewaardeerd. De lessen uit de verkenningsfase zijn benut in de vormgeving van het programma en het netwerk: inmiddels zijn 300 maatschappelijke initiatieven betrokken, is er sprake van een vitaal netwerk Stérk Brabant en een zich nog steeds ontwikkelend instrumentarium om initiatieven te ondersteunen zoals de Veerkrachtdialoog, impactmonitoring en de Veerkrachtvlogs. Ook partners zijn positief over de rolinvulling van de Provincie. Ze ervaren dat deze aanpak zorgt voor flexibiliteit, bij deze tijd past en dat sneller kan worden ingespeeld op actuele bewegingen in de samenleving. Ook de netwerkvorming, een belangrijk onderdeel van het programma, die onder meer tot uiting komt in de oprichting van Stérk Brabant, wordt breed gewaardeerd door de partners.

Het rapport geeft ook aan dat het op dit moment nog te vroeg is om in de volle omvang iets over de (maatschappelijke) effecten te zeggen. De looptijd van het programma is te kort om al zichtbare effecten te kunnen waarnemen. Er zijn kansen voor meer impact van het programma bij een verdere inbedding van de werkwijze en perspectief van sociale veerkracht in de aanpak van de maatschappelijke opgaven.

Tot slot wordt in de evaluatie aangegeven dat het de moeite waard is om het programma voort te zetten: het programma heeft betekenis voor alle maatschappelijke thema's en ontwikkelingen die baat hebben bij vitale initiatieven. De responsieve rol en de ontwerpende aanpak is hierbij de basis om de maatschappelijke vraagstukken verder te brengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Versterken Sociale Veerkracht

Afgelopen jaar is op basis van de uitvoeringsagenda Sociale Veerkracht 2018/2019 verder gewerkt aan de uitvoering van het programma.

In 2018 is de community Stérk Brabant verder doorontwikkeld:

- Inspelend op behoefte aan zichtbaarheid van initiatieven, is op de website van Stérk Brabant in april 2018 een plattegrond van Brabant geplaatst waarop de initiatieven geplaatst zijn, met beknopte informatie en contactgegevens. Dit is de Initiatievenkaart. Deze kaart blijft in ontwikkeling.
- Door het sterk groeiend aantal initiatieven groeide bij Stérk Brabant de behoefte aan een systeem dat initiatieven in staat stelt zelf nieuwe connecties of beschikbare ondersteuning te vinden. Daarvoor is in mei 2018 een digitale community gestart. Initiatieven en ondersteunende organisaties kunnen hiervan lid worden en gebruik maken van het "vraag en aanbod forum", een kennisbank die nog in ontwikkeling is, etc.
- Door de sterke groei van initiatieven was er ook behoefte aan focus op de opgave. Hiertoe is samen met het PON een nieuw afwegingskader ontwikkeld om initiatieven gericht te kunnen selecteren passend in de werkzame bestanddelen van het programma. Dit nieuwe afwegingskader is in het najaar van 2018

geïmplementeerd. Per kwartaal wordt een analyse opgesteld die inzicht geeft in de ontwikkeling en het gebruik van de ondersteuning vanuit Sterk Brabant.

In 2018 is een ‘menukaart voor impactmonitoring’ ontwikkeld die we aanbieden aan initiatieven. Met impactmonitoring kunnen initiatieven beter aantonen welke maatschappelijke waarde ze realiseren. Op de menukaart staan onder andere:

- Serie workshops waarin initiatieven onder begeleiding tot een impactplan komen. In het tweede kwartaal van 2018 is de eerste serie gestart met 7 initiatieven. In het najaar 2018 heeft nog een tweede serie workshops met 6 initiatieven plaatsgevonden.
- QuickScan: een oefening voor de initiatieven om te leren meten. Hierin krijgen de initiatieven begeleiding bij het beantwoorden van vragen als ‘wat heb je al aan data en wat kan je hier al uit afleiden?’
- Impactspel: een spel dat geïnteresseerden bekend maakt met de denkwijze en meerwaarde van impactmeten en een workshop voor een korte kennismaking.

Begin 2018 is de verkenning Brabantse betekenisconomie opgeleverd. Eén van de adviezen uit de verkenning is om doorgroeikapitaal te realiseren voor sociale ondernemers. In navolging van dit advies is eind 2018 gestart met de pilot Brabant Outcomes Fund (BOF). Deze methode van financieren richt zich op een nieuwe financieringswijze, die niet alleen financieel succes waardeert, maar juist in combinatie met maatschappelijke impact en duurzame resultaten. De pilot is gestart met een uitvraag naar initiatieven. Inmiddels hebben 82 initiatieven zich aangemeld. Daarnaast is gebouwd aan een netwerk met maatschappelijke financiers om het fonds mede vorm te geven.

Vanuit het programma Sociale Veerkracht werken we samen met andere programma’s in crossovers. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met het programma Sociale Innovatie Energie en Enpuls B.V. In 2018 is gestart met de inrichting van de Pilot Energietransitie voor Brabanders met een smalle beurs, die bestaat uit een Community of Practice in aansluiting op pilotprojecten van en binnen gemeenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
Sociale veerkracht	aantal	100% (ca 2.500)
	Ondersteuningsstructuur Mix en Match is operationeel	Gerealiseerd. Mix en matchpoint Stèrk Brabant is eind 2017 ingericht en is vanaf 2018 operationeel. Er worden nu 300 initiatieven ondersteund. De voortgang per initiatief is zichtbaar in het volgsysteem van Stèrk Brabant.
	Operationele ondersteuningsstructuur	
	Streefwaarde: 1	Daarnaast zijn contacten opgebouwd met partijen die met expertise kunnen en willen bijdragen aan de versterking van maatschappelijke initiatieven in Brabant zoals: <ul style="list-style-type: none"> - Organisaties als Social Enterprise NL, Social Finance NL, Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij voor kennis over sociaal ondernemen, financiering en sociaal inbedden - Kennisinstellingen als PON, Tilburg University en TU/e voor kennisontwikkeling en inzet van nieuwe methodieken zoals social design en impact monitoring - Netwerkorganisaties zoals Vereniging Kleine Kernen en Stichting ‘t Heft.
	Brabantbreed lerend netwerk	Gerealiseerd. Uit het onderzoek impactmonitoring blijkt dat er een uitgebreid netwerk is rondom sociale veerkracht:
	Streefwaarde: 1	<ul style="list-style-type: none"> • waarmee veel mensen zich verbonden voelen; • waar veel mensen behoefte aan hebben; en • dat netwerkpartners belangrijk vinden voor samenwerking en kennisuitwisseling. <p>Ook is in 2018 een verder vervolg gegeven aan de samenwerking met TU/e en Tilburg University rondom wetenschappelijk onderzoek en methodiekontwikkeling en participeren we in Europese netwerken en projecten zoals SEED en ITHACA rondom zorginnovatie.</p>
	Pilot impactmonitoring	Gerealiseerd. De pilot is afgerond: de eerste bevindingen over de effecten van het programma en de ontwerpende aanpak zijn in de rapportage van Advance Impact/ Erasmus Universiteit opgeleverd. Dit heeft verschillende inzichten opgeleverd die in de vervolgstappen van programma VSV worden verwerkt en/of worden meegenomen (zoals impactmonitoring) om structureel te borgen in de provinciale organisatie en programma's.
	Streefwaarde: 1	

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	3.642	5.729	5.479	5.473	6
Baten	119	96	96	32	64
Resultaat	-3.523	-5.633	-5.383	-5.441	58

Toelichting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Overig 6

Totaal afwijking lasten 6

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Overig	-64
Totaal afwijking baten	-64

06.04 Sport

Inleiding

Brabant sociaal en economisch sterker maken door sport. Dit willen we langs verschillende lijnen bereiken:

- Via de Brabantse regionale loketten en hun netwerkpartners willen we mensen met een beperking (meer) laten sporten/bewegen;
- We willen het landelijk aandeel topsporters en talenten in Brabant verhogen en ook de ondersteuning van toptalenten optimaliseren;
- We ondersteunen aansprekende sportevenementen. Dit doen we om de verbondenheid en saamhorigheid te verhogen, mensen te prikkelen om (meer) te bewegen, een (nog) positiever imago van de provincie Brabant te creëren én de additionele bestedingen in Brabant te verhogen;
- We zetten in op technologie en innovatie. Hierdoor kunnen mensen beter en meer bewegen, worden betere sportprestaties bereikt én groeit de bedrijvigheid.

Naast en binnen onze inzet op de vier sportlijnen, zien we landelijk en binnen de provincie een toenemende netwerkvorming rondom sport. Eind juni 2018 is het Nationaal Sportakkoord gesloten door vele partners, waaronder VWS, NOC*NSF, de VNG, bedrijfsleven en de 'actieve' sportprovincies (ook Brabant). Daarnaast intensiveren de Brabantstad-partners hun samenwerking op het gebied van evenementen en urban sports, en werkt BrabantSport met een aantal toonaangevende bedrijven aan een publiek-privaat fonds voor de sport.

De Sportagenda loopt tot en met 2019. Over een vervolg zal nieuwe besluitvorming plaats moeten vinden.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Via Sport bijdragen aan de provinciale opgaven, met name aan een sociaal veerkrachtige samenleving en een sterke Brabantse economie

De uitvoering van de Sportagenda ligt voor een groot deel op koers. In 2018 zijn twee van de voor eind 2019 vastgestelde doelen (KPI's) behaald: de economische spin-off van de ondersteunde sportevenementen (doel: €15-20 mln.; realisatie: €18 mln.) en het aantal grote (Europese) sportinnovatieprojecten (doel en realisatie: 5).

Daarnaast hebben zich meer (private) partners aan de sport in Brabant te verbonden.

Zoals bij BURAP 2018 gemeld, verwachten we de KPI voor uniek sporten (50.000 mensen met beperking in beweging gebracht) eind 2019 nog niet te hebben behaald. Dit komt omdat de aanlooptijd van projecten en activiteiten langer is dan voorzien en we mede afhankelijk zijn van de inzetmogelijkheden van onze partners (regionale loketten/gemeenten, zorginstellingen, evenementenorganisatoren etc.). De uitvoering schuift hierdoor op in de tijd.

Ook de KPI voor talentontwikkeling (waardering ondersteuning door topsporters/talenten met het cijfer 8) wordt niet gehaald. Hiervoor zijn geen duidelijk aanwijsbare oorzaken te noemen. De geplande inspanningen zijn gepleegd.

Een verdere toelichting op de resultaten is te vinden in de [evaluatie van de Sportagenda](#).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sport

- In 2018 hebben we in Brabant 12 internationale evenementen ondersteund, waaronder de volgende aansprekende incidentele evenementen: Champions Trophy Hockey (Breda), EK Veldrijden ('s-Hertogenbosch) en EK Cross (Tilburg). Daarnaast is samen met Utrecht de start van de Vuelta 2020 binnengehaald.

- In mei 2018 is de aftrap gegeven van de communicatiecampagne Uniek Sporten Brabant. Eind 2018 bleek uit monitoringonderzoek dat de bekendheid van het sportaanbod en de loketondersteuning onder de doelgroep en de zorgprofessionals die deze begeleidt, licht is toegenomen.
- In 2018 zijn twee nieuwe innovatieprojecten van start gegaan: het gaat om de Europese projecten Vitality Living Lab (OP Zuid) en Inno4Sports (Interreg Europe).
- Vanuit de sportlijn talentontwikkeling zijn conform planning 24 talentenprogramma's ondersteund.
- BrabantSport heeft in 2018 meer commitment van andere partners gerealiseerd: per eind 2018 zijn 40 bedrijven aangesloten. Daarnaast is er commitment van de B5-steden: BrabantSport heeft in 2018 een coördinerende rol verworven in de uitvoering van de gezamenlijke Brabantstad-ambitie ten aanzien van internationale sportevenementen en urban sports & culture.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
"Brabant Beweegt", Sportagenda 2016-2019		
Aangepast/uniek Sporten	Aantal mensen met een beperking dat langdurig aan het bewegen/sporten is geholpen	Deels gerealiseerd: 27.300 mensen met beperking aan het bewegen geholpen
	Streefwaarde: 50.000 in 2019	In de BURAP en de evaluatie is aangegeven dat we iets achterlopen op de planning en verwachten dat we de doelstelling van 50.000 eind 2019 nog niet gerealiseerd hebben. Dit komt doordat de aanlooptijd van projecten en activiteiten langer is dan voorzien en de uitvoering dus opschuift in de tijd. We blijven ons inzetten voor een zo hoog mogelijk resultaat, maar blijven ook mede afhankelijk van de inzetmogelijkheden van onze partners (regionale loketten/gemeenten, zorginstellingen, evenementenorganisatoren etc.).
Sportevenementen	Aantal ondersteunde sportevenementen. Streefwaarde 10	Gerealiseerd. In 2018 zijn 9 jaarlijks terugkerende sportevenementen en 3 incidentele kampioenschappen (Champions Trophy Hockey in Breda, Het EK Veldrijden in Den Bosch en het EK Cross in Tilburg) ondersteund.
	Resultierend in:	
	- Additionele bestedingen voor stad/regio en voor Brabant;	In 2018 werd reeds de cumulatieve streefwaarde voor 2019 omtrent de additionele bestedingen (€15-20 mln.) behaald met op dit moment een bedrag van €18 mln.
	Streefwaarde €15-20 mln cumulatief in 2019	Tussenstand van de overige KPI's is:
	- Een gevoel van verbondenheid en saamhorigheid;	Saamhorigheid: 80% (-)
	Streefwaarde >90% (meting 2019)	Innovatief imago: 83% (+)
	- Een sterker innovatief imago van Brabant;	Beweegprikkel: 26% (-)
	Streefwaarde > 80% (meting 2019)	
	- Een prikkel om meer te bewegen	
	Streefwaarde >33% (meting 2019)	
	Ondersteuning van sportevenementen voor mensen met een beperking: streefwaarde 1	Gerealiseerd. Naast het jaarlijkse internationale sportevenement WK Rolstoeldansen in Cuijk, is in 2018 ook het WK Zitvolleybal in Brabant (Eindhoven) ondersteund.
Talentontwikkeling	Sporttalenten geven Brabant gemiddeld een 8 als antwoord op de vraag hoe aantrekkelijk deze provincie is om je als sporter te ontwikkelen (indicator: Tevredenheidscijfer sporttalenten) streefwaarde 8 in 2019.	Niet gerealiseerd. De activiteiten zijn verlopen conform planning, maar de gestelde KPI is niet behaald: tevredenheidscijfer is 7,1 in plaats van 8. Hieraan kunnen echter geen duidelijke conclusies worden verbonden: de onderzoeksaanpak is gewijzigd, waardoor de uitkomsten in mindere mate vergelijkbaar zijn.
	Het Brabantse aandeel in de landelijke populatie topsporters/topsporttalenten is toegenomen (indicator: Brabants aandeel (%) in landelijk totaal topsporters/topsporttalenten) streefwaarde meer dan 16% in 2019.	
Innovatie en technologie	Het cluster Sport & Technologie is betrokken bij Europese projecten die ten doel hebben via innovatieve toepassingen mensen meer te laten bewegen en bedrijven nieuwe marktkansen te bieden (indicator: aantal clusterbrede (Europese) innovatieprojecten). Streefwaarde 2	Gerealiseerd, de teller staat inmiddels op 5 clusterbrede innovatieprojecten. In 2018 gingen conform planning 2 projecten van start: Stad in Actie (ontwikkeling innovaties voor bewegen in de openbare ruimte van de stad) en Inno4Sports (excellente innovaties voor sport en vitaliteit van regio's in Europa bij elkaar brengen en samenwerken aan innovatieagenda's voor de toekomst met meer verbinding met andere domeinen en met de Europese programma's).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	4.528	5.323	5.409	5.111	299
Baten	1	0	0	0	0
Resultaat	-4.527	-5.323	-5.409	-5.111	-299

Toelichting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000	
Lagere subsidievaststelling BMX-baan Rucphen	350
Overig	-51
Totaal afwijking lasten	299

Vanwege het niet aanleggen van de beoogde BMX-baan in Rucphen is de eerder beschikte subsidie van € 350.000 op nihil vastgesteld en zijn de eerder genomen lasten gecorrigeerd. Overig verschil van € 51.000 overschrijding betreft het saldo van diverse kleinere over- en onderschrijdingen op het Programma Sport.

